

Autosportfotografie

Autosport is een andere categorie sportfotografie dan bijvoorbeeld voetbal of hockey. Waarom? Omdat de sporter niet zichtbaar is. Hij zit weggestopt achter een helm, in een auto. En zijn gezicht is dus niet te zien. Daarmee is het ook lastig om één van de belangrijkste dingen (in mijn ogen althans) in beeld te brengen; de emotie.

Het is immers lastig de emotie van een coureur te fotograferen als deze net over de finish komt en helemaal uit zijn dak gaat. Hoe moet ik in hemelsnaam vanaf meters afstand een juichende coureur met een helm in een dichte auto fotograferen? Dat gaat niet lukken.

FOTOJEROEN.NL

Hier zie je keurig hoe Sandor van Esch de race heeft gewonnen, maar je kunt helemaal niet zien hoe hij zich in de auto gedraagt. Misschien barst ie wel in tranen uit, je weet het niet.

En dat geeft een voorbeeld waaruit blijkt dat autosport tot een sport behoort waarbij je hoofdpersoon niet direct zichtbaar is. Iets om omheen te werken dus. Maar laat ik de komende minuten van je tijd eens proberen te laten zien hoe je daar omheen kunt werken.

Wat is pannen

Laat ik me eerst eens richten op zo'n beetje het meest gevraagde over autosport. Wat is 'Pannen'?

Pannen is een manier om een rijdende auto te fotograferen waarbij de snelheid van de auto terugkomt in de foto. De auto beweegt ten opzichte van de achtergrond en ook de wielen draaien rond. Met een snelle sluitertijd kun je dit allemaal in één keer bevriezen:

De Porsche hier rechts is gefotografeerd met een sluitertijd van 1/2000 en daarmee lijkt het alsof de auto stilstaat. Natuurlijk reed hij rond, maar het komt er niet echt uit op de foto. Het gevoel van snelheid is ook ver zoek en daarmee maakt het bovenstaande foto gewoon tot een slechte foto. Maar het is een foto uit mijn begintijd (zelfs één van mijn eerste foto's) en zo zie je maar dat ook ik gewoon bij het begin begonnen ben. Zo simpel is het. Maar om de snelheid van de auto dus terug te laten komen in de foto, moeten we de sluitertijd verlagen. Bijvoorbeeld op deze manier:

Deze foto heeft al veel meer gevoel van snelheid dan de eerdere foto van de Porsche. Waarom? De sluitertijd van bovenstaande foto is 1/80. In die 1/80 van een seconde draaien de wielen rond en beweegt de auto een klein stukje ten opzichte van de achtergrond. Dit resulteert dus in een gedeeltelijk bewogen foto. Beweging in de vorm van de ronddraaiende velgen en de achtergrond. Door nu met gelijke snelheid met de auto mee te bewegen, blijft de auto stilstaan ten opzichte van de beeldsensor van je camera. De auto zal dus niet bewogen

zijn op je foto, maar de rest wel. En op die manier krijg je al veel meer gevoel van snelheid terug in de foto.

Goed, dit is de theorie. Wanneer je dit nog nooit gedaan hebt, dan is de praktijk iets anders.

FOTOJEROEN.NL

Je moet de auto dus meevolgen. De auto maakt een horizontale beweging en geen verticale. Iedere verticale (op- en neergaande dus) beweging die jij maakt, zal resulteren in een verticale beweging van de auto terwijl die er niet is en dus een mislukte foto opleveren. En de kans hierop is bij erg langzame sluitertijden groter dan bij snellere. Het is ook afhankelijk van de snelheid van de auto. Een langzaam rijdende auto zal met een sluitertijd van 1/200 nog niet zo bewogen zijn, omdat de vaart in die 1/200 niet zo aanwezig is. Belangrijk is gewoon om te oefenen. Je zult merken dat je het op een gegeven moment wat onder de knie krijgt en dat je weer een stapje kunt zakken met je sluitertijden. Een goed uitgangspunt om te beginnen is rond de 1/250 en zo steeds verder omlaag te gaan met je sluitertijd.

Belangrijk is een stabiele houding. Je gaat immers zelf meedraaien met de auto. Zet je voeten dus iets uit elkaar en draai met je heupen. Zet je armen tegen je lichaam zodat het allemaal zo stabiel mogelijk is. Oefening baart kunst, dus het is in het begin een kwestie van gewoon doorzetten.

En als je het eenmaal een beetje onder de knie hebt, dan merk je dat je gewoon extreem langzaam kunt zakken. De Porsche hier rechts is gemaakt met een sluitertijd van 1/15. Een goede houding en voldoende oefening kunnen dit soort beelden opleveren.

Pannen is een basistechniek van de autosport. Dit moet je eigenlijk wel onder de knie hebben. Als je het eenmaal kunt, dan kun je er nog wel voor kiezen om het niet te gebruiken, maar je dient het eigenlijk wel te kunnen. Je snapt daarmee ook hoe je de snelheid van een auto over kunt brengen in je foto en wat de beperkingen er van zijn. Maar goed, alleen voortbijrazende auto's zoals hierboven is alles behalve interessant. Wedden dat ik bij de derde foto al denk; "joh, kon je ook nog iets anders?"

Auto's van de voorkant

Er is natuurlijk nog meer dan alleen de foto van de auto van de zijkant, met een langzame sluitertijd meegetrokken, van links naar rechts (en voor de 'diversiteit' van rechts naar links). Variatie maakt het allemaal veel interessanter. Probeer dus ook andere elementen van de auto in beeld te brengen. Als voorbeeld een klein rijtje auto's van de voorkant. Het brengt in beeld dat er meerdere auto's zijn, het laat ook weer eens een ander standpunt zien.

Autosport is een sport waarbij tal van auto's tegelijkertijd vertrekken en na verloop van tijd wordt er gekeken wie er het snelst was. Het rijdt dus allemaal achter elkaar aan. Probeer eens te kijken of je een punt langs de baan kan vinden waarbij je dat ook kunt laten zien. Dus zoals hierboven, een klein treintje van auto's. Of zoek een punt waarbij je weet dat er ingehaald kan gaan worden:

FOTOJEROEN.NL

Wat ik dus wil vertellen, beperk je niet alleen tot het pannen van auto's, maar probeer ook gevarieerd te zijn op beelden van je rijdende auto's. Probeer een beetje in beeld te brengen wat het allemaal inhoudt. Laat bijvoorbeeld iets zien van meerdere auto's in combinatie met een stukje van het circuit.

Door een weids brandpunt te kiezen, breng ik niet alleen veel auto's in beeld, maar ook een groot gedeelte van de omgeving; in dit geval het circuit van Zandvoort.

Auto's en hun omgeving

Daarnaast is het misschien ook wel interessant om juist net iets meer omgeving te laten zien en zo de aandacht op de auto te richten. Soms liggen de circuits in mooie omgevingen die echt iets toe kunnen voegen aan je verhaal. Zo is het circuit van Zandvoort hoofdzakelijk in de duinen gelegen. Het circuit van Spa-Francorchamps ligt dan weer meer in de bosrijke omgeving van de heuvelachtige Ardennen. Speel met je omgeving; het laat soms net iets anders zien waardoor het allemaal net even wat aantrekkelijker wordt.

Een keer een staande foto (waarom zou het niet mogen) Tijdens de 24 uren van Spa-Francorchamps kwamen deze twee teamgenoten van Maserati weer bij elkaar rijden. Dit leverde een mooie gelegenheid op om eens te laten zien hoe bergachtig het kan zijn op het circuit in de Belgische Ardennen. Deze foto is achterop het circuit gemaakt bij de bochten Bruxelles. Het brengt mooi in beeld hoe hoog het publiek daar aan de binnenzijde van het circuit staat.

FOTOJEROEN.NL

Negatieve ruimte in je foto

Wederom een foto van achteren, ditmaal gecombineerd met een ander element (het treintje auto's). Door de grote ruimte voorop van alleen maar asfalt (een negatieve ruimte) ga je toch al snel naar de auto's kijken. Ook al staan de auto's bovenin, je kijkt toch vrij snel naar de auto's.

Nog een voorbeeld van veel meer ruimte in een foto.

Veel ruimte aan de rechterkant (de auto staat links en rijdt naar die open ruimte toe) en veel ruimte erboven. Daarnaast heb ik een polarisatiefilter gebruikt, zodat het blauwe nog net even wat blauwer werd.

Maar met meer ruimte fotograferen biedt je dus de mogelijkheid om iets meer te vertellen dan dat er alleen maar hard gereden wordt. Je kunt dus iets over het circuit vertellen, maar ook iets over hoe godsgruwelijk druk het die dag wel niet was:

Je achtergrond als leidraad

Of hoe druk het eigenlijk niet was. Door te kiezen voor een langzame sluitertijd (1/60) en juist niet met de auto mee te bewegen, maar me op de drie mensen op de tribune te richten, breng ik toch de snelheid van autosport over, maar ben je toch meer aan het kijken hoe weinig mensen er op de race afkwamen. Het is gewoon weer eens een andere kijk op de autosport. Het laat ook iets menselijks zien.

Mensen op de foto

En laat ik daar eens even over verder gaan. Want er zijn wel degelijk mensen actief rondom een race. Niet alleen in de auto. Zoals ik al eerder vertelde zul je die niet zo snel in beeld brengen tijdens het rijden. Maar er zijn ook genoeg mensen voor, tijdens of na de race actief en die kunnen je ook een leuke kijk op de race geven. Het is wel wat lastiger zoeken dan de gewone rijdende auto's, maar met wat kennis en geluk, dan zijn ze altijd wel te vinden. De mensen rondom de autosport kunnen je net die 'human touch' geven waardoor de kijker van je foto's zich net iets meer betrokken voelt bij de complete serie die je straks gaat laten zien (nogmaals, laat geen 20 foto's met dezelfde compositie van alleen maar voorbijrazende auto's zien)

Ga op zoek naar mensen die in een hoekje zitten te kijken naar de race, ga voor de race kijken of het mogelijk is om deel te nemen aan de zogenoemde Gridwalk (dan staan alle auto's opgesteld en mag je er tussendoor lopen). Een aantal voorbeelden van mensen die centraal staan op de foto, maar wat nog gewoon echt autosport blijft:

Het mag natuurlijk niet ontbreken. Leuke jongedames die voorafgaand aan de race mooi staan te wezen. Veel racedagen bieden rond het middaguur een zogenoemde Gridwalk. Dan mag iedereen zich tussen de auto's in de startopstelling begeven. Het is niet bij voorbaat zo dat de mooiste pitspoezen vooraan staan. Buiten het feit dat dit smaakgevoelig is, zijn ze verdeeld over het hele startveld. Maar neem eens de moeite om naar achteren te lopen. Daar is het vaak wat rustiger. De meeste mensen blijven namelijk een beetje rond het midden bij het pitsgebouw hangen. Dat betekent dat je erg veel mensen op de achtergrond van je foto's hebt. En dat leidt allemaal af. Daar zit je niet op te wachten. Plus er is achter bij de startopstelling nog een ander voordeel. Omdat het rustiger is, heb je iets meer tijd. Je hoeft niet te wachten totdat Pietje met zijn compact klaar is. En de dames achteraan staan er ook voor hun plezier. Ze bijten niet en willen best graag even voor je poseren. Gewoon lief vragen en er wordt best vriendelijk gelachen. Gewoon modelfotografie op locatie moet je maar denken. Praat dus rustig met zo'n meisje en vraag eventueel haar e-mailadres zodat je een foto door kunt sturen. Vind ze hartstikke leuk.

Als je dan toch achterop de grid bezig bent, doe dan ook eens iets brutaals. Bij de dichte auto's zit de coureur weggestopt. Je ziet hem maar zelden van buiten. Maar loop eens naar zo'n auto toe. Vraag aan de mechanicus (als ze niet druk bezig zijn) of je een foto van binnen mag maken. Dikke kans dat het mag. Het is achterop immers niet zo druk met mensen en ook achteraan zijn ze blij met iedere foto die gemaakt wordt. Hierboven heb ik hem zelfs even zijn duim op laten steken. Onthoud; die wie niet vraagt, mist de foto.

FOTOJEROEN.NL

Deze foto is wat lastiger. Om te beginnen moet je hiervoor aan de andere kant van de hekken staan. Vanuit het publiek kom je nooit zo dichtbij. Maar het is wel een perfect voorbeeld van autosport. Een oude Formule-1 wagen is gespind in de La Source Hairpin en deze marshall zwaait met zijn armen om een hijskraan te laten komen. Perfect moment waar alles in zit. De auto die achterstevoren staat, de interactie van de marshall en een mooie blauwe lucht. Wat wil ik nog meer? Dit was echter al om 9 uur in de ochtend, eigenlijk had ik ook liever in bed gelegen, maar dit soort beelden maakt dat wel goed.

En natuurlijk hoort dit er ook bij. Winnaars. Zoals ik herhaaldelijk al zei: Je mist de emotie in de auto. Maar deze komt op het ereschavot nog wel een keer tot uiting. De blijdschap van coureurs als ze op het hoogste podium met de champagne aan de slag kunnen. Ook hiervoor geldt eigenlijk wel weer dat het lastig is als je geen accreditatie hebt. (Overigens heb ik over [perskaarten en hoe je daar aan komt](#) al eens een stuk geschreven)

Maar ook met enkel en alleen een toegangskaartje is er genoeg te fotograferen. Op Zandvoort kun je mooi rondlopen door de duinen en dan kom je zeker al op 10 plekken waar je vrij op de baan kan kijken zonder hekken. Genoeg plaatsen om verschillende soorten foto's te maken. Ook het circuit van Spa-Francorchamps kun je rondlopen en ook hier heb je tal van plekken voor mooie foto's. Het circuit van Zolder en Assen zijn wat lastiger. Zolder is eigenlijk niet meer met goed fatsoen te doen vergeleken met een aantal jaren geleden.

Doe ook eens anders

Doe ook eens iets heel anders. Kijk om je heen en ga eens kijken of je iets kunt vinden wat eens iets heel anders oplevert. Op Zandvoort staat een spiegel die, vanuit de juiste hoek, uitkijkt op het circuit. Wacht op de auto's en maak eens een andere foto.

FOTOJEROEN.NL

Tot slot, nog even iets wat niet zo fotogerelateerd is. Een dag naar een autorace kan een lange dag zijn. De meeste circuits liggen vaak niet in de buurt. Het zijn dus lange en vermoeiende dagen. Neem voor de reis terug dus nog even rust. Daarnaast; gebruik oordoppen. Je hebt twee oren, je krijgt echt geen nieuwe als ze stuk zijn. Vergeet ook de zonnebrand niet, want je kunt soms best wel eens aardig bijbruinen (aan de andere kant is regenkleding ook niet onverstandig).

Som ik het nog een keer op

- Oefen het pannen, het is een basisvereiste waarmee je het gevoel van snelheid van de auto over kan brengen naar je foto.
- Maak diverse beelden. Beperk je niet tot alleen voorbijrazende wagen.
- Ga op zoek naar mensen. Probeer een paar beelden te maken waarop je iets met menselijke interactie kunt laten zien.
- Heb plezier, da's misschien wel de belangrijkste.